

TAKORLUUKKAT PIVIUSUNNGORSINNAAPPUT

2023-mi Tiliup isumasioqatigiissitsinerani ataatsimeersuartitsineranilu aaqqiissutissatut siunnersuutit

Kolofon

Allattut aaqqissuisullu: Anja Hynne Nielsen, Drude Daverkosen, Emma Christensen, Sofie Salling Kjøller, Marita Jessen aamma Karen Lerch

Assilisat: Tilioq

Ilusilersuisoq: irisager.gl

Nutserisoq: Tukummeq Møller-Steffens

Nalunaarusiap matuma saqqummersinneqarneranut aningaasatigut tapiissuteqartoq Tips og Lottomidler qutsavigaarput

TAKORLUUKKAT PIVIUSUNNGORSINNAAPPUT

*2023-mi Tiliup isumasioqatigiissitsinerani
ataatsimeersuartitsineranilu aaqqiissutissatut siunnersuutit*

A decorative graphic at the bottom of the page consisting of several overlapping, soft-edged yellow shapes that resemble clouds or watercolor splashes, extending from the bottom left towards the right side.

SIULEQUT

Inuuneq allanngoriataarsinnaavoq.

Tassanngaannaq piareersimaffigilluinnanngisatsinnik illit, uanga asasavullu innarluummik eqqugaasinnaavugut. Taamaalinerani nakkariartorluta akornissaqaratalu paasisarparput – inuiaqatigiinnilluunniit naamik. Kommunit ilisimasaat, piumassusiat isumalluutaallu amigarput – politikerillu qarluallanneq ajorput. Aporfissat imaa-ginnavittarput. Inuppassuit annikillungaartarput – soorluttaaq angutip inuusuttup malartitassaangitsup Nielsip saqqummersitami matumani allaatigigaa. Niels qa-qeqqikkumalluni kisimii villuni akiuuttariaqarsimavoq. Maanna takorluukkani pillugu, imminut pilluni allallu namminermisut misigisaqartartut pillugit sulii akiuuppoq.

Kalaallit Nunaanni inuit innarluutillit qanoq isigaavut – inunnt qanoq isiginnittaase-qarpugut? Inuiaqatigiuvugut allanik inissaqartitsiniartuusut, paasinnittuusut akuer-saartuusullu, assigiinngisitaarnerullu nuannersuusinnaanerani pissarsiviulluinnar-sinnaanerani illu eqqaamannittartut? Illit suna takorluugaraajuk?

Uanga takorloorpara innarluuteqarneq tamatsinnik eqquisinnaasutut tamatta isigileripput. 'Allat' 'uagullu' kisimik pineqanngillat – tamavitta eqqugaariaannaavugut. Nioq napisimappat, tarnikkut nappaateqaleraanni tusillakkaannilluunniit sivikitsumik innarluuteqalertoqarsinnaavoq – inuunermi kingusissukkut innarluuteqalertoqarsin-naavoq inuunerluunniit tamaat innarluuteqartoqarsinnaalluni. Takorloorpara apor-fiusartut peqatigiilluta aaqqiissutissarsiusagivut. Takorloorpara innarluuteqarneq inuit ilaannaannit qaangerniarneqartutut, pingaanginnerulersitassatut, toqqortu-gassatut isigineqassanngitsoq – inuttulli atukkatut nalinginnaasutut isigissagipput, tamattalu aaqqiissutissarsiornissamik akisussaaffeqarlutalu soqutiginnissasugut. Takorloorpara inuiaqatigiit eqinnaatsumik ikiuipallassinnaasut inuk innarluutilik alla-tulli periarfissaqarniassammat. Takorloorpara naleqqussakkanik aaqqiissuteqarto-qarsinnaanerani qulakkeerissasugut, aaqqiissutissaq ataaseq inuit ilaannaannut naleqqussinnaasarmat.

Maani Kalaallit Nunaanni kikkut tamarmik namminneq inuunererusutaminnik aala-jangiisinnaatitaanissaat qulakkiissavarput. Taamatut qulakkeerinninnissaq pisussaaf-figilerparput Naalagaaffiit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaat atsioratsigu – maannamulli sulii eqqortinngilarput. Tamannalu iliuuseqarfigissavar-put.

Atuarfinni ilinniartinnilu; suliffeqarfinni, illuni, attaveqaatini internetimullu atuisin-naanermi, sineriatinni umiarsuarni timmisartoqarfinnilu tikikkuminarsaanissaq peqataatitsisoqartarnissaalu qulakkiissavarput. Tamatta naligiippugut.

Ullumi, aqaguunngitsoq, iliuuseqarniarluta alloriaqqaartariaqarpugut. Tamannami naatsorsuutigaarput. Aamma ajornanngilaq. Saqqummersitami matumani aaqqiis-sutit Nunavut-mi, Norgemi Danmarkimilu atorpeqarsimasut allaaserineqarput.

Aaqqiissutissat taakku Kalaallit Nunaanni isumassarsiorfigisinnaavavut namminerlu maani inuiaqatigiinni kulturisinnilu naleqquttunik arlalinnik aaqqiissutissarsisin-naalluta. Innuttaasoq aaqqissuussinermi ingerlateqqinneqattaannginniassammat namminerlu aaqqiiniasarinnginniassammat pilertortumik aaqqiissutissarsisariaqar-pugut. Taamaallaat iluatsissinnaavoq ajornartorsiutit miserratinagit suleqatigiis-sutigigutsigit – aamma aatsaat iluatsissinnaavoq innuttaasoq, inuit innarluutillit pe-qatigiiffii pineqartullu suleqatigalugit isumaqatigiilluta aqutissarsiorutta. "Nothing about us without us."

Suliniut #taasinerittitusindtit / #titusindstemmer Tiliup ataatsimeersuarnerani aal-lartinneqarpoq Facebookimilu quppernermi taamatuttaaq taaguutilimmi inuit innar-luutillit pillugit suliaqarfinni ajornartorsiutit tusaanngitsuusaarunnaartariaqakkavut erseqqissarneqarlutik – ilaasortarpassuaqalereerpoq, illittaaq tikilluaqqusaavutit. Suliniummi ersersinneqarpoq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik suliaqarneq kalaallinit oqallisigiumaneqarluartuusooq politikeritut ilaginnaannarneqarsinnaa-junnaartoq.

Inuit innarluutillit peqatigiiffiinut, saqqummiussisunut peqataasunullu ullunut isumassarsiorfinnut kajumissinartunut aammali attortinnartunut qujavugut. Qutsavigingaarpavut peqatigiiffimmut Orpigaqmut ilaasortat illuutiminni nuannersumi ullormik nuannersuutitseqataammata.

Saqqummiussarput manna atuareerukku neriuppunga aaqqiissutissarsiornissamut iliuseqarnissamullu piu-massusseqalissasutit. Illit takorluukat sunaava? Tiliumut ornigullutit imaluunniit Facebookimi #taasineritititudtit-mut siunnersuutissatit, takorluukkatit oqaluttuassatillu uani saqqummiutikkik ikiuukkiartorlutiluunniit: <https://www.facebook.com/groups/504420205109446/>

Nothing about us without us – Leave No One Behind

Inuit Innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq

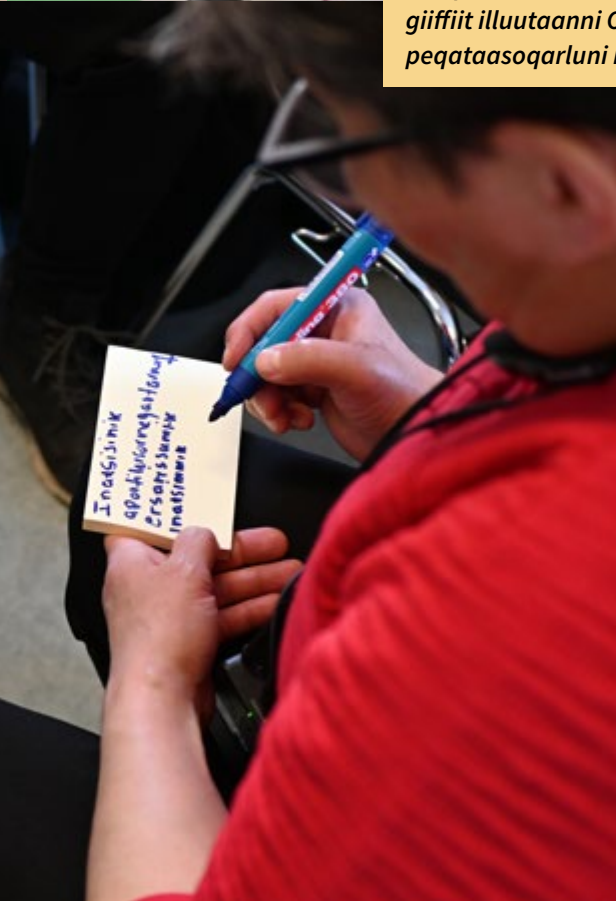
IMARISAI

AALLARNIUT	9
INNUTTAASUMUT IKIORSIINEQ (Borgerettet Personlig Assistance – BPA).....	14
ANGERLARSIMAFFIMMI SUNGIUSARNEQ.....	16
AAQQISSUUSSINERMUT AQQUT ATAASEQ	18
NIELS SKIFTE: ”ISUMAQARLUNGA IKIORNEQASSALLUNGA”	20
SULILERNISSAMUT IKAARSARFISSAT	22
PINNGORTITARSUARMİ PISUTTUARFISSAT TIKIKKUMINARTUT.....	24
#taasinerittusindtit // #titusindstemmer	26
PARASPORT (Inunnut innarluutilinnut timersorneq)	28
SANAARTORNERMI ATTAVEQAASERSUUTINILU TAMANIT ATORNEQARSINNAASUNIK ILUSILINEQ	30

*Tiliup ataatsimeersuartitsinera peqati-
giiffiit illuutaanni Orpigaq-mi 100 miss.
peqataasoqarluni ingerlanneqarpoq*

AALLARNIUT

Maajimi 2023-mi Tiliup ataatsimeersuartitsinerani Inuk qitiutillugu qulequtarineqartumi saqqummersitamut matumumunnga tunuliaqutaavoq. Ataatsimeersuarnermi peqataasut 100-t missaanniipput, tassa politikerit, inuit innarluutillit, taakkua qanigisaat, pisortani atorfillit soqutigisaqaqatigiiffiillu, tamatumanilu inuup innarluuteqartup angorusutani qanillattorumallugit nammineq qanoq iliuseqarsinnaanera oqaloqatigiissutigineqarpoq.

Inuit innarluutillit ikiornissaannut tapersorsornissaannullu neqerooruteqarnermi periaatsit nutaat – Canadami Nunavut-mi, Norgep avannaani Tromsømi, Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu atorineqartut – ataatsimeersuarnermi saqqummiussuunneqarput. Aaqqiissutaasinnaasut tamakkua allallu Kalaallit Nunaanni qanoq atortinneqarsinnaanerisa oqallisiginissaannut peqataasut tamarmik periarfissinneqarput. Pitsaannerusunik atugaqalernissamik takorluukkat qaffakaatinneqarput. Takorluukkallu taakku aallaavigalugit nalunaarusiaq manna suliarineqarpoq. Takorluukkammii piviusunngortinneqarsinnaapput! inuk Innarluutilik inuunerminik qitiutitsilluni inuusinnaaleqqullugu anguniakkat pisortat suliffeqarfiutaani qanoq piviusunngortinneqarsinnaanerini siunnersuuterpaaluit matumuuna saqqummiunneqarput.

Ataatsimeersuarnermittaag erseqqissivoq, inuit innarluutillit pillugit iluarsisariallit annertuut soq iluarsisariaqarnerannik. Ullormi inuit innarluutillit taakkualu qanigisaanit, ulloq manna tikillugu misigiuartakkaminnik, tassalu allatulli suliffeqarlutillu, ilinniagaqarlutillu ilaqutaqarnissamik takorloortakkaminnik piviusunngortitsisinaannginnerminnik oqaluttuanik qaffakaatitsiviuvoq.

Takorluukkat sequminneqartarput taqqakkut milittoornerup kingorna pillorissaqqinneqarnissamut aningaasaliiffigineqanngitsooraanni. Takorluukkat sequminneqartarput psykiaterimit peqqinnissaqarfimmiillu peqqisseqqinnissaq siunertaralugu ikiorneqanngikkaanni. Takorluukkat sequminneqartarput qitornaq ikiutissanik pissarsinngikkaangat. Takorluukkallu sequminneqararaat sulilernissamut aningaasaliiffigineqanngikkaanni. Nalunaarusiami matumani erseqqissarneqarpoq inuiaqatigiinni

pisinnaasut tamarmik peqataallutillu tunniussaqaqataasinnaassappata aaqqiissutissanik nutaanik eqqarsaateqarnissaq qanoq pingaaruteqartigisoq.

Oqaluttuarineqartut ataasiakkaat saqqummiussami matumani inissaqarluartinnissaat pingaartissimavarput. Taamaattumillu inunnik oqaluttuat marluk ataatsimeersuarnermit pisut ilannguppavut. Siulleq tassaavoq Nickie Jakobsenip taalliaa. Nickie ersinngitsumik innarluuteqarpoq, innarluutilinnillu qanigisaqarpoq. Taalliaa ataatsimeersuarnermi atuarneqarpoq. Oqaluttuap aappaa angummut inuusuttumut Niels Skiftemut tunngasuvoq. Niels taqqamigut milittoorsimavoq, oqaluttuaatigullu paasinarpoq inuusuttup inuuneranut tamanna qanoq sunniuteqartoq, piginnaanngorsaqqinnissamut ikiorneqaraanni imaluunniit ikiorneqanngikkaanni.

Takorluukkat, isumaliutit aaqqiissutissallu ataatsimeersuarnermi saqqummiunneqartut ilaat matumuuna saqqummiuppavut. Aaqqiissutissat nunani allani atorineqarlutillu ingerlanneqareersut aallaavigineqangaatsiarput. Taamaattumillu isumassarsiorfissatut atugassaapput, tassa misilittakkat tamakkua nunatsinni pissutsinut naleqqussarlugit qanoq atorsinnaanerivut. Aaqqiissutissallu atortinneqalissappata tamatumaa qanoq pitsaanerpaamik pinissaa siunertaralugu misissuillaqqaartariaqarpoq.

Tilioq matumuuna peqatigiiffinni ilaasortanut ataatsimeersuarnermilu peqataasunut takorluukkaminnik saqqummiussillutillu oqaloqataasimasunut qujassutissaqangaarpoq.

INUUNEQ UANGAQARLUNI UANGAQARNANILU INGERLAQQITTUSSAAVOQ

Nickie Jakobsen

Inuuneq isumaarukkaangat nalunngiliuk oqimaannerpaamik ulloq naaniarsarilertartoq?

Allaaneq ajorpoq qimataalluni angummanniarsarilerluni.

Inuit akornaniikkaluarluni taartumiillunili akornaniittutut misiginarani.

Inuuneq isumaarukkaangat apeqqutit takkuttartut akisariaqangittut uteqattaalertarput.

Qaqeqqinnissaa inuup nammineq taamaallaat kisimiilluni isumagisinnaavaa.

Oqarunnanngilanga oqittuaraanerassallugu.

Misigissuseq takorluukkatut uaniilertarpoq:

Takorluularuk arpattuni apuuteqqaanniuttuniillutit, arpattut akornani niut annersippat kingullinngorlutillu.

Uummatit annernartussaavoq.

Isingaatit saneqquasut ikiornissaqanngilatilli.

Taarsiartorpoq siallilerlunilu.

Anniarnerillu milliartunngilaq oqimaannerpaangussooq.

Nikuikkavillu imarmut morsuteriasaarputit nalullugu imeq suminngaanneertoq, ipilertutut misingalutit.

Misigilerpat annaniapiloorlutit nuiniarsaralutit anersaarniarsaralutit qaqiniarsarisorujuullutit.

Illillu aaliangissuat nueqqissanerlutit imalt. Ipiinnassanerlutit.

Inuunerit sorsuutiginiarnerlugu takutittariaqarakku.

Qaqinguillu anersaaqqatunnerit misigissuseq annakkummerneq misigisussaavat.

Aqqaamaqatingivinga oqaluttuarnerani?

Oqaluttuarinerani oqimaappa?

Suli naanngilara.

Nikuikkavit arpattut ungasillereertut takuatit suli siallerpoq taarlunilu.

Quaapputit annerlutillu.

Tassa taakkua oqaatsit allanik tunniussorneqartut isumaarutitsisutut misigisitsisut.

Kilernerit apeqqutaapput oqqap qanoq ipittutinginera.

”Eqiasukkunnaarlutit”

”innangaannartuuvutit”

”sulisinnaangilatit”

Allarparujuillu ilinnut suujunnaarsitsisutut isikkoqartut.

Kilernitit qanoq annertutigippat? Tilluusaannarpat?

Arlaannik kapputtoqarpa? Kilerujussuaannarpat?

Nakorsamut ikioqqunguit nakorsap nipinnertuulissuaatit aparlugulu aallaqullutit.

Psykiatrisk sygeplejerske saaffigingukku taakkua kilernikut nakorsaasissuaai mamingatilli.

Psykolog oqaluukkukku illersussuaatit arpaqullutit, oqarlunilu sapinngikkitt.

Suut aamma aqqusaarsimanerpatit.

Piumassuseq nukiuvoq.

Tarnikkut nappaateqartuusugut asuliinnaq orluniarsarisanngilagut, paasineqartanngilagulli.

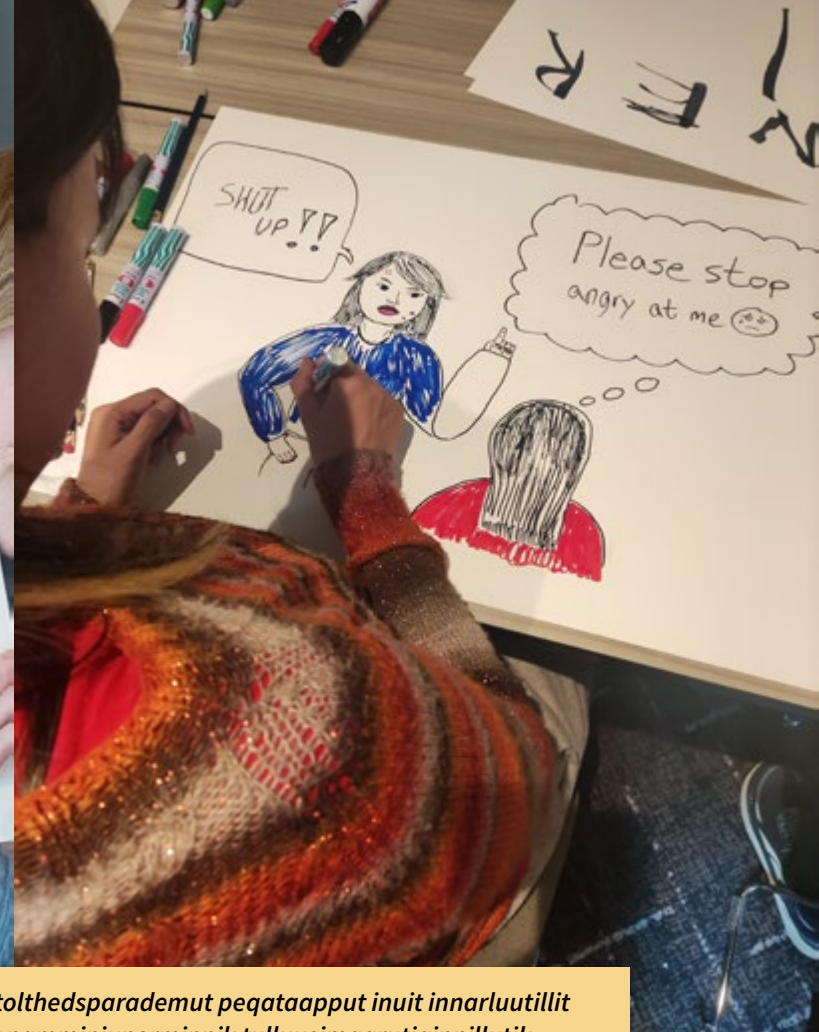
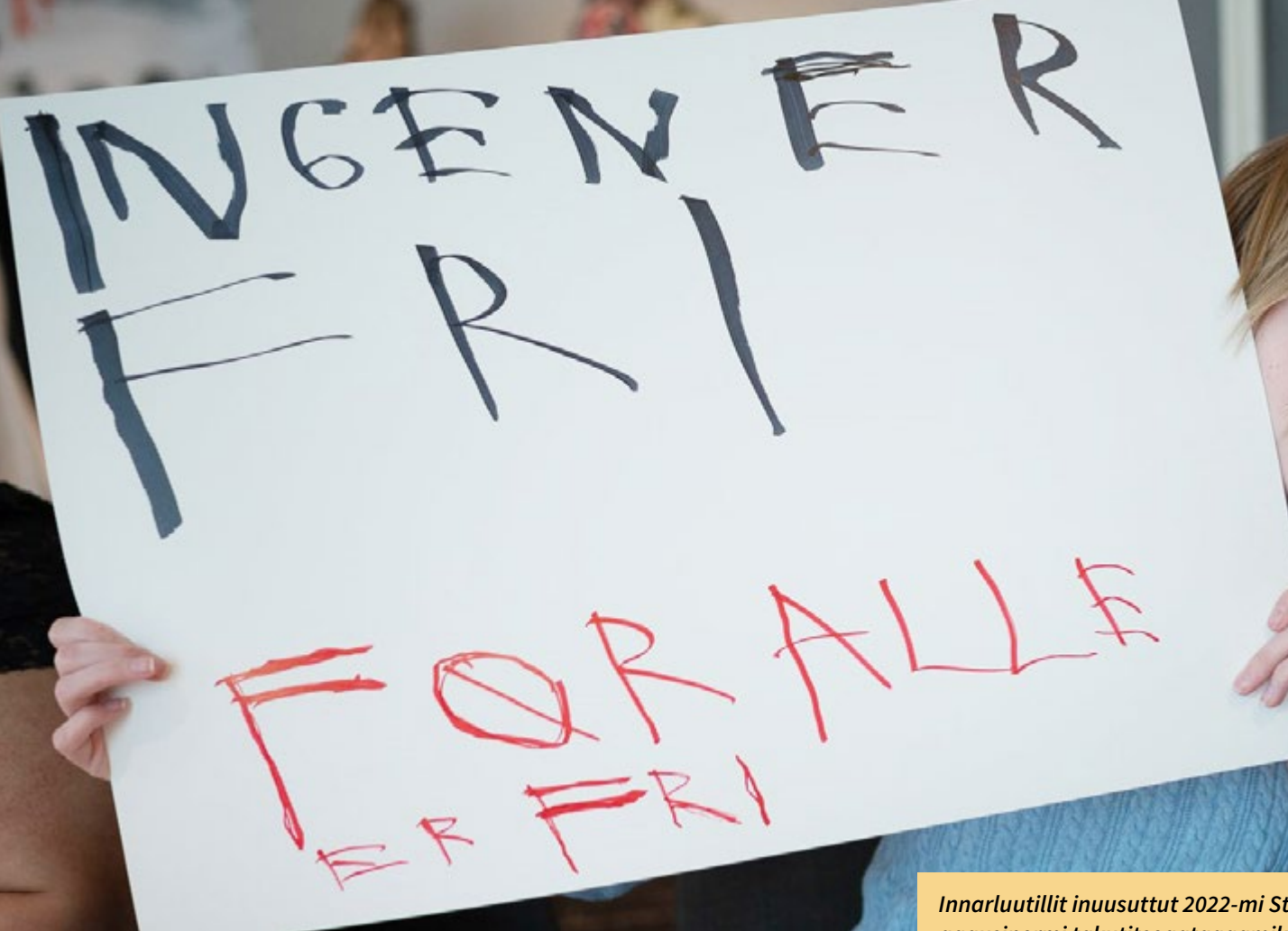
Milorujussuunneqartarpugut akisussaaffik tinguneqarusunnginnami ikiorneqarnissarput qanutorpiaq nalungamikku.

Ipilertullu qaqqinnissaat nalulerneqartarput.

Asuli ipilertutut misigisanngilagut.

Malinnaangaluaqaangut, qaangerartiinnavillutalu qimataalernerput initoorujunngortarpoq.

Ilaannilu tasiorneqarnissarput pisariaqartittarparput.

Innarluutillit inuusuttut 2022-mi Stolthedsparademut peqataapput inuit innarluutillit aqquasinermi takutitseqataagamik namminiunerminnik tulluusimaarutiginnillutik.

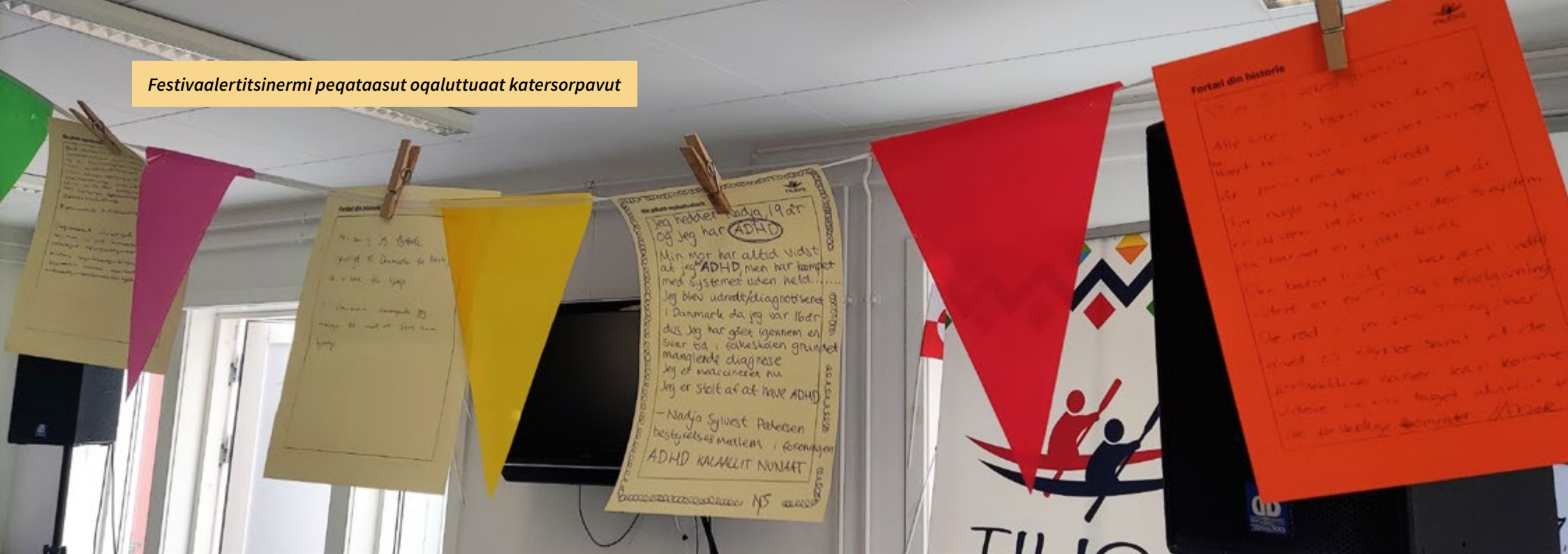
TUSAANNGA

Imminut toqunnissamik eqqarsateqaruit TUSAANNGA-mit ikiorneqarsinnaavutit.

80 11 80-mut sianerit imaluunniit **1899**-mut SMS-erit.

Tusaannga innuttaasunut ajornartorsiutiminnik oqaloqateqarusuttunut, taamaattorli peqatigisartakkaminnit imaluunniit nunaqarfimmini illoqarfimminiluunniit najukkamini ikiorneqarsinnaanngitsutut misigisimasunut neqeroorutaavoq. Tamatuma saniatigut Tusaannga innuttaasut sumiiffinnut ajornartorsiutitik pillugit ikiortissarsiorfigisinnaasaannut siunnersortissarsiorfigisinnaasaannullu innersuussisarpoq. Tusaannga ulloq unnuarlu ammavoq, taamaattumillu qaqugukkulluunniit pisariaqartitsiguit tassunga sianersinnaavutit.

Festivaalertitsinermi peqataasut oqaluttuaat katersorpavut

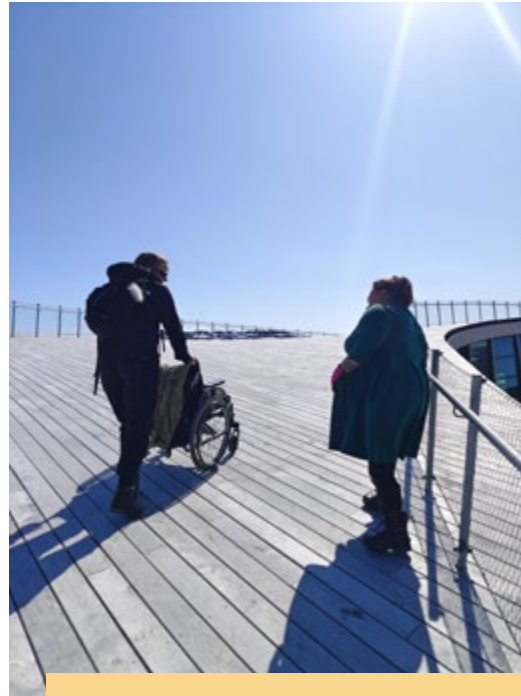

Ataatsimuualaartitsineq "Nothing about us without us"-imi Ilulissani innuttaasut innarluutillit peqatigiiffii naapissinnaavaat inuillu innarluutillit sanalugaannik pisiaqarsinnaallutik.

INNUTTAASUMUT IKIORSIINEQ (Borgerettet Personlig Assistance – BPA)

BPA-mik aaqqissuussamit Ingrid Norgemeersoq ikiortinilu, umiarsuarmut ikinnginnermini ikiortaata ikioraa.

Marita suleqatiminit Drudemit ikiortilluni Kangiata Illorsuani qalianukarpoq.

Immikkoortoq 19 Nammineq inuuneqarneq

BPA ikiorsiisarnermi aaqqissuussineq innuttaasup inuuneranut naleqqussa-gaassaaq, imaanngitsoq innuttaasoq aaqqissuussinermut naleqqussassasoq. Tamanna inuit innarluutillit namminneq aalajangiisinaanerulissutigissavaat, taamalu Kalaallit Nunaat innarluutillit pillugit nunani tamalaani isumaqatigiis-sutip immikkoortuisa 19-iannik eqquuti-titsisinaanerulissaaq.

Innuttaasumut Ikiorsiineq (BPA) Norgemi, Danmarkimi Sverigemilu inuit innarluutillit namminneq tapersortigisaminnik sulineranni aaqqissuussinissamik periarfissiivoq. BPA-mik aaqqissuussaq inunnit tamanit piginnaasakillisisasunit ikorfartorteqarnissamik pisariaqartitsisunit, nikerartumillu tassa nalunaaquttap-akunnerini arlalinniit ulloq tamaat ikiortarialinnut atorpeqarsinnaavoq. BPA-mik aaqqissuussinermi innuttaasoq ikiortiminut sulisitsisuuvoq. Tassa inuk innarluutilik pisortanit aningaasaliiffigineqar-tarpoq. Aningaasaliissutigineqartut atorlugit atorfinitsitsisoqartarlunilu ikiortit nammineq sungiusarneqartarput. Taamaalilluni nammineq pisariaqartitat naapertorlugit qanoq ikiorneqarnissaq sunniuteqarfiginissaanut periarfissiisoqartarpoq. BPA-mit aaqqissuussinerup pisortanit ikiorneqarneq maleruutiinnarfiginagu inuit innarluutillit namminneq ineriartornissaminut aqutsisinaanerulersittarpai. Taamaalilluni inuk suliffeqarnermi atorpeqarsinnaasunik piginnaasaqalertarpoq. Ilaatigut piffissanik suliffi-sussanik pilersarusiorneq, atorfinitsiniarnermi oqaloqateqarneq, ataqatigiissaarineq aamma attaveqatiginneq.

Inuiaqatigiinni atortuulersinneqarnissaanut innersuussutit

- Inuit innarluutillit tapersersortissaminnik namminneq atorfinitsitseqataanissamut taakkualu suliassaannik qaqugulu sulinissaannik pilersaarudioqataanissamut periarfissaqalernissaannut Naalakkersuisut inatsisitigut inatsisiliornikkullu tunngavissanik pilersitsissasut.
- Inuit innarluutillit maannamut tapersersortaasut peqatigalugit atorfinitsitsinnaanermut, sulisussarsiornermut pilersaarusionermullu ilinniartillugillu ikiorneqarsinnaalersillugit misiliutaasumik aaqqissuussisoqassasoq.
- Innuttaasoq ikiortaalu sulisitsisutut sulisartutullu illersugaaniassaat qulakkeerniarlugu aaqqissuussineq isumaqatigiissusiorfigineqassasoq.

Kalaallit Nunaanni BPA-mik aaqqissuussineq atortuulersinnissaanut tunngavissaalluartut

Angajoqqaat, inooqatigisat, meeqqat qanigisaasulluunniit allat inuk innarluutilik paarisariaqarunnaarlugu sulisinnaangussapput atuarsinnaangussallutilluunniit. Taamaalilluni qanigisaasut inuiaqatigiinnut tunniussaqaqarnerusinnaangussapput namminerlu inuuneqalernerusinnaangorlutik.

Allaffissornikkut suliassat maanna kommuninit isumagineqartartut inummut innarluutilimmut namminerlutit tunniunneqassapput, ilaatigut atorfinitsitsinerit, sungiusaanerit pilersaarusionerillu. Tamanna kommunip sulisuinut oqilisaataassaaq, inummut innarluutilimmut ingerlariaatsinut annerusumik piginnittutut misigissaaq, taamaalilluni aalajangiinerit inummut innarluutilimmut sulisullu soqutigisaat aallaavigalugit ingerlanneqartarnissaat qulakkeerneqassalluni.

BPA-mik aaqqissuussineq inummut innarluutilimmut pingaarnertut pitsaasumik sunniuteqarluartarnerannik ilisimaneqarpoq, ilaatigut timikkut tarnikkullu peqqinnerulernikkut, nammieersinnaanerulernikkut, atornerlunneqarnissamut nakuuserfigineqarnissamullu navianartorsiunnginnerulernikkut, isumaginninnerup tungaatigut atugarissaanerulernikkut aamma kiffaangissuseqarnerulernikkut. Tamakku tamarmik inummut inunnik isumaginnittoqarfimmit ikiorserneqarnissamik annikinnersumik periarfissarsiuernerimik kinguneqartarpoq, tamannalu ikiorsiissutinut oqilisaataasarluni.

Assersuutissaalluartut marluk

Sara peqatigiiffik NIIK-mut ilaasortaasoq Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigalugu aaqqiissutissamik nassaarsimavoq, tamatumani kommune suleqatigalugu tapersersortissaminik nammineq atorfinitsitsilluni. Sara tapersersortitit inuttassarsiornermi allagartarmi qanoq oqaasertaqassanersoq aalajangeeqataaffigaa, qinnuteqartullu oqaloqatigineqareemata Sara naggataatigut kina tapersersortitit atorfinitsinneqassasoq aalajangiissaaq. Sarap pisariaqartitai tunngavigalugit tapersersortini peqatigalugit piffissanik tapersersortip suliffissaanik suliasaanillu pilersaarudioqatigiipput. Tapersersortai napparsimagaangata kommunip tapersersortitit piareersimasuutitai taartaasarput.

Ataatsimeersuarnermi Ingrid Norgep avannaani Tromsømi najugaqartoq tikeraartoraarput. Innaallagiatortumik kaassu-
artakkamik atuisuuvoq, ulloq unnuarlu tamaat tapersersorte-
qarnissaminik pisariaqartitsisuummat BPA-mik aaqqissuussaq atorpaa. BPA-mik aaqqissuussinerup periarfissiinerata kingunerisaanik Ingrid universitetimi PhD-nngorniummik suli-
liaqarpoq kattuffimmilu Unge Funksjonshemmedemi (Inuit inuusuttut innarluutillit peqatigiiffianni) piffissap ilaani suli-
sarluni. Kinaluunniit pani alla anaaminut ikiuukkusuttartog
assigalugu anaanami isigaa napimmat tapersersortini ilaga-
lugit anaaminut aamma eqqiaajartarpoq.

ANGERLARSIMAFFIMMI SUNGIUSARNEQ

Arn Inuk ukiuni arlalinni angerlarsimaffimmi sungiusartarpoq, angerlarsimaffimmi sungiusartarsimanerup sungiusarnerni amerlasuunik periarfissiisimavoq, soorlu qajartornermi aamma arsarnermi

Tililooq maajimi ataatsimeersuartitsinerani danskit kattuffiat Hjernebarnet angerlarsimaffimmi sungiusarnissamik pisinnaatitaaffik pillugu oqaluttuartoq tusaavarput, inatsisitigut tamanna 2008-mi Danmarkimi atuutilersinneqarpoq angajoqqaanullu meeqqanut ataavartumik annertuumillu innarluutilinnut nutaamik periarfissiisimavoq. Hjernebarnet inatsisip tamatuma inersimasunuttaaq atuuttunngortinneqarnissaanik sulissuteqarpoq. Danmarkimi angerlarsimaffimmi sungiusaasaneq meeqqanut innarluutilinnut taakkualu angajoqqaavinut qanoq pitsaanerusumik ineriartortoqarnerannik aamma inuunerissaarnerunnerannik amerlasuunik takussutissaqarpoq. Angerlarsimaffimmi sungiusarneq inunnik innarluutilinnik sungiusaaneruvoq, qanigisaasunit ikiorteqarluni angerlarsimaffimmi sungiusartoqartarluni. Angerlarsimaffimmi sungiusaneq inunnut innarluutilinnut qanorluunniit annertussusilimmik ikiortarialinnut ingerlanneqartarpoq – tamakkiisumik isiginniffiulluni. Angajoqqaat qanigisaasullu sungiusarnissamat atortussalernerqassapput, aningaasaliiffineqassapput, immikkut ilisimasalinnit siunnersorneqartassapput aamma oqalunniarnikkut, isigisaqarniarnikkut inunnullu akuuniarnikkut ilikkariartornissamat isumalioqqissaarnissamullu sungiusaanissamat pisortanit ikiorsiissutisissapput. Angerlarsimaffimmi sungiusaneq tamakkiisumik isiginniffiuvoq. Sungiusaanermi innarluuteqartup pisariaqartitai kissaataalu qitiutinneqartuarput. Inuk innarluutilik angerlarsimaffiminiissinnaagaangat ilaqtaminut qaninnerusarpoq aamma qanigisai nammineersinnaanerusarput kiffaanngissuseqarnerusarlutillu. Taamatuttaaq aqqissuussineq amerlane-russuteqartut paaqqinnittarfirmut nuunnatik angerlarsimaffimminiinnarnissaannut qulakkeerutaasimavoq.

Immikkoortoq 26 ***piginnaangorsarneq aamma*** ***piginnaangorsaqqinneq***

Angajoqqaat qanigisallu ilaqtaminnik innarluuteqartumik ikiuerusuttaqaat. Taakku inuk taannarpiaq pillugu ilisimasaqarnerupput, siunnersorneqarnermikkullu immikkut ittumik pitsaasumik sungiusaasinnaapput inullu innarluutilik ineriartornissaanut ikiuutaalluarsinnaallutik. Taamaaliornikkut angerlarsimaffimmi sungiusarneq inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiisummi immikkoortoq 26-mi siunertaanik tassa, piginnaangorsaasissamik piginnaangorsaqqiinis-samillu, Kalaallit Nunaata eqquutitsinissaanut qulakkeerineqataasimavoq, tamatumani neqeroorut sapinngisamik inuup angerlarsimaffianut qaninnerpaajunissaa immikkut ittumik naqissuserneqarpoq.

Aaqqissuussamut pilersitsinissamut innersuussutit

- Naalakkersuisut angerlarsimaffimmi sungiusaaneq Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannik inatsimmut ilanngunneqarsinnaanissaanik tamatumalu meeqqanut inersimasunullu atuussinnaanissaanik qulakkeerissapput.
- Sulisinnaannginnermi annaasaqaatit aamma sungiusaanermi atorlut, pikkorissarnerit, angajoqqaanik qanigisaasunillu sungiusaasuusunik siunnersuinermit aningaasaliisoqarnissaanut qulakkeerinninnissaq pingaaruteqarluinnarpoq.
- Sulisinnaalluartunik suliamillu ilisimasaqarluartunik, ilaqutariinnik qanigisaasunilluunniit sungiusaanermut pilersaarusiornermit atatillugu ikiuisinnaasunik, siunnersuisoqarsinnaanissaa qulakkeerineqassaaq.

Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffimmi sungiusaasarnermik atulersitsinissamut pissutissaalluartut

Inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerat tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffimmi sungiusaasarnermik atulersitsineq aningaasarsiorluarfiusinnaavoq. Meeraq inersimasorluunniit nammineersinnaanerujartortillugu, inuup taassuma inuunerani tamarmi inuiaqatigiit aningaasartuutigisaat appariartuinnarnissaat erseqqippoq. Pisortat ikiorsiissutaannik tigusartagaqarunnaarluni akileraartartutut inuiaqatigiinnut akuulersinnaavoq. Tamanna paaqqinnittarfinnut oqilisaataassaaq pisortanillu ikiorsiissutaasussaagaluanik oqilisaataassalluni.

Innuttaasut naammagisimaarinnipput– misissuinerit arllallit taktuppaat, angajoqqaat qanigisaasullu allat akuutinneqartut inuullu pineqartup atugarissaarnissaanut ineriartornissaanullu akisussaaffimmik tigusisut iliuuseqarnissamik periarfissaqarnerminni inuullu pineqartup siuariaateqarneratigut nutaanillu pisinnaasaqalerneratigut iluatsinnerminnik nuannaartuusut. Tamanna inuunermik naleqarnerulersitsisarpoq.

Assersuutissaalluartoq

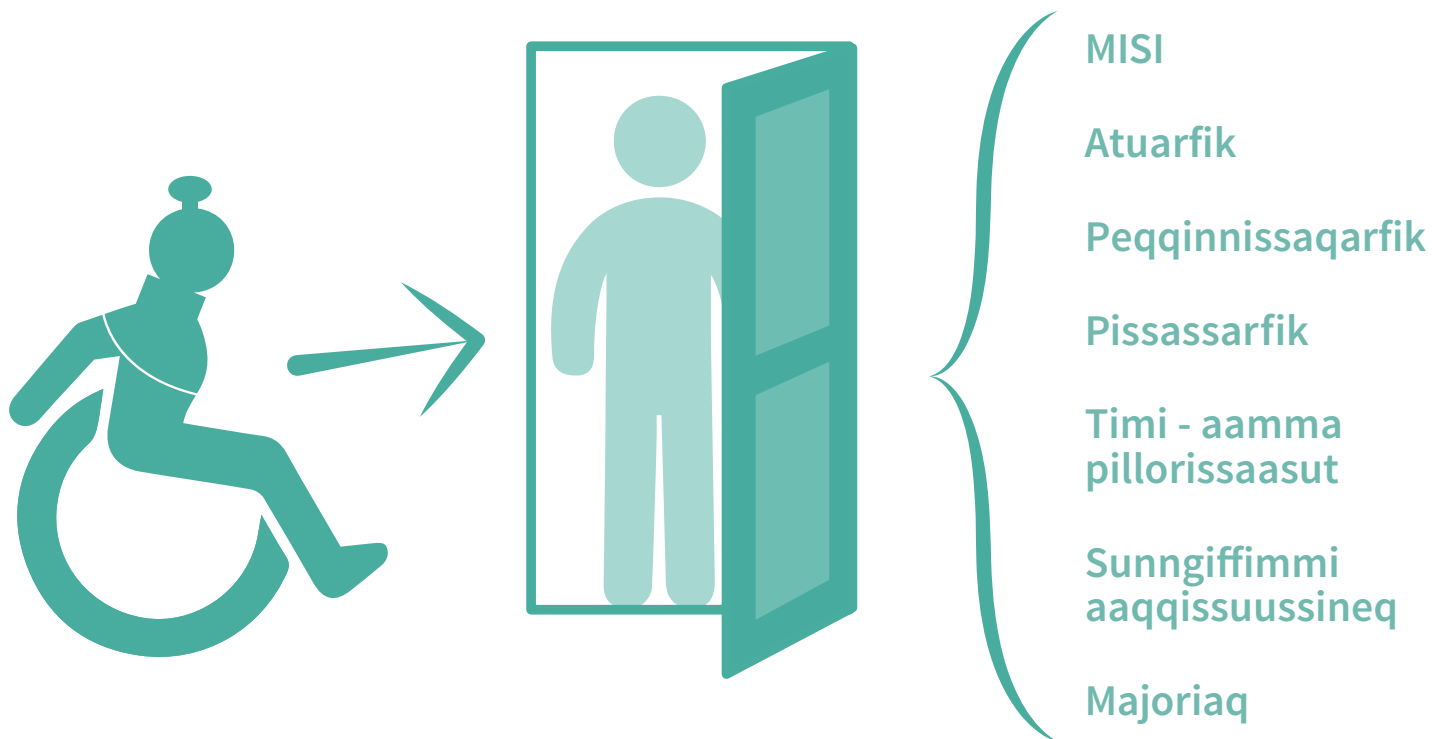
Inuit innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq Anja Hynne Nielsenip ernini Arn Inuk Danmarkimi najugaqarallaramik angerlarsimaffimminni sungiusartarput. Arn Inuk Nuummi inunngorpoq, erniugamili taqqamigut milittoorpoq kinguneranillu cerebral pareseqalerluni – timaata affaa nukillaarluni, tappingerluinnangajalluni, isiginnaasamigut ajoquteqalerluni noqartarlunilu. Aaqqissuussineq tamanna ernerata piginnaasamigut ineriartornissaanut qulakkeerutaasimavoq, piginnaasamigut ineriartornissaa immikkut ilisimasalinnit ajornarsorineqarsimagaluarpoq. Maanna Arn Inuk nalinginnaasumik isigisinaassuseqarpoq, sikkilersinnaavoq, qajartorsinnaavoq, aavariarsinnaavoq allarpassuarnillu pisinnaasaqarluni. Arn Inuk arsarnermik nuannarisaaqarpoq Naalagaaffeqatigiinnermi Cerebral Pareseqartut piukkunnaatillit unammisartuini arsaqataasarluni.

Arn Inuk angerlarsimaffimmi sungiusartarnerup pitsaaqutiginerpaasai oqaatigai: ”Sungiusarnerit nammineq piumasatut aaqqissuunneqarsinnaapput nammineq inuunerisamut naleqqussarlugit. Ineriartortoqarsinnaalluni – piginnaasakillisimaneq pissutigalugu siumut killilersorneqareernani. Upperinnittoqarluni pisinnaalluni, taakkunaniillu arlalinnik unimmilligassannik tunineqarluni, taamaalilluni nuannisaatigaluni pikkorissiarlorluni. Asaat peqatigalugit toqqissisimalluni sungiusartoqarsinnaaneq.”

Arn Inuup arnaa ima oqarpoq: ”Piginnaasakillisimasunut minnerunngitsumillu qaratsamikkut ajoqusersimasunut siusissukkut iliuuseqangaatsiarneq aalajangiisuunerpaavoq. Ajoraluartumik pisortat neqeroorutigisartagaat amerlanertigut taamaanngillat. Amerlanertigut iluaallattoqarnissaannut utaqeqqusisarput pissutsilluunniit taamaanneranik akuerinneqqusisarlutik. Angajoqqaat qanigisaasulluunniit sungiusaasartutut piupmassuseqarnerpaajupput. Sungiusarnermi inuiaqatigiit aningaasaataat siunertaqarluartumik atorluarneqartarput. Piginnaasakillisimasumillu qanigisaqaruit, nunarsuarmi siunertaqarluarnerusumik suliffimmillu isumaqarluartumik allamik soqanngilaq.”

Henrik Kirk, Neuropotentiale: ”Arn Inuup angerlarsimaffimmi sungiusarneqarnerani siunnersuisartutut piginnaasaqaleriartornera malinnaavigaara – naatsorsuutigineqartunillu angusaqarnerusimaqaaq. Angorusutagut killilersorsimanngilagut, kisianni neriutivut takorluukkavullu sapinngisatsinnik anguniartuarsimavavut. Arn Inuup angerlarsimaffimmini sungiusarneqarnermini ineriartorneranit uppersarsineqarpoq killilersuinani takorluukkat anguniarneqartariaqartut.”

AAQQISSUUSSINERMUT AQQUT ATAASEQ

Immikkoortoq 19 *Nammineq inuuneqarneq*

Ataatsimik aqquteqarmik ingerlatseriaaseqarnerup inuit innarluutillit inuiaqatigiit inatsisillu ikiorsiissutigisinnasaannik atuisinnaanissaannut qulakkeerutaassaaq. Taamatut ingerlariaaseqarneq inatsisit pappialatigut taamaallaat ingerlanneqassanngillat, atuuffissaanullu tassalu inunnut innarluutilinnut atorneqariaannaasumik ingerlatsisoqassaaq. Taamaaliornikkut Kalaallit Nunaata Naalagaaffiit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaanni nammineerluni inuunissamik pisinnaatitaaffik, immikkoortoq 19, eqqutinneqarnissaanut qulakkeerutaasinnaavoq, immikkoortoq tamanna aamma inuiaqatigiinnit ikiorsiissutit inuit innarluutillit pisariaqartitaannut naleqqussarneqarnissaannik pisussaafiliivoq.

Ataatsimik aqqutissaqartitsinermi siunertarineqarpoq nammineq susassaqarfiit kisiisa eqqarsaatigalugit suleriaaseqarnerup pisorta qarfillu kisimik ikiorsiisuunissaasa unit-sinneqarnissaa. Suleriaatsimi tamatumani innuttaasoq pisorta qarfinnut aatsaat siunertaqarluaangat atassuteqartarpoq. Innuttaasup aqutsisoqarfimmi inummik aalajangersimasumik immikkoortortat suliaqarfillu akornanni ataqatigiissaarinerмик akisussaaffeqartumik saaffigisartagaqassaaq. Aalajangersimasumik saaffigisartagaqarnikkut innuttaasup oqartussa qarfillu attaveqatigiinnerat ajornaallisarneqartarpoq, innuttaasorlu suliassakinnerulertarpoq. Ataatsimik aqqutissaqartitsinikkut innuttaasoq aaqqissuussinermut attaveqarluarnerulissaaq tatiginninnerulissallunilu. Inummumut innarluutilimmumut sapernarnersaat ilagaat kommunimi sullissisunumut taarseraattunumut misigisimasaminnik oqaluttuaqattaarnissaaq. Suleriaatsimik tamatuminniga atuilerneq toqqjissisimanerulersitsissaaq innuttaasoq saaffigisartagarlu attaveqatigiilluarnerulertarmata.

Kommunimut ataatsimik aqutissaqalersitsinissamut atatillugu innersuussutit

- **Peqataatitsineq:** Atuutilersitsiniarnermut kommunimi pingaaruteqarpoq innuttaasoq qanigisaasullu peqataatinneqarnissaanut. Suliniutini anguniagassiinermut tunngatillugu peqataatitsineq ingammik pingaaruteqarpoq.
- **Ataatsimut aningaasaliineq:** Kingullertut, minnerunngitsumilli ataatsimut aningaasaliinissaq pingaaruteqarpoq, suliassaqarfinit, ingerlatsinermit missingersuutinillu tamanit aningaasaliissuteqartoqarpat suliniummut siuarsaataassaaq, innuttaasorlu pillugu sullissineq eqinnaannerussalluni.
- **Sulianik ingerlatsinermit ataqtigiissaarineq:** Ingerlatsivimmi sulianik ataqtigiissaarineq atulersitsinissamut pingaaruteqarpoq. Saaffigisartagaq pingaarneq ingerlatsiveqarfiup iluani suliagarfiit suleqatigisartakkallu avataaneersut attaveqatigiinnerannut akisussaasuvoq.
- **Aaqqissuulluakkamik ataatsimoorussamik suleriaaseqarneq:** Ingerlariaaseq sulisunit tamanit ilisimaneqarsinnaaqqullugu suleriaatsit ingerlatseriaatsillu allattorneqassapput. Ilaqutariit anguniagaat iluatsissinnaaqqullugu qitiusumik suleqatigiit ataatsimut paaseqatigiinnissaat assigiinnillu periaaseqarnissaat tamatumani qulakkeerneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni ataatsimik aqutissaqalernissamut pissutissaalluartut

Innuttaasup kommunillu qanimut attaveqatigiinnerat suleqatigiilluarnermik oqaloqatigiilluarnermillu pilersitsisarpoq, taamaaliornikkullu innuttaasoq ikiorneqarnissaminut utaqqinera sivikillisarsinnaalluni, tamannami piginnaasakillisinnaaneranut, kingunerluutaasunik nappaateqalersinnaaneranut, akiitsoqalersinnaaneranut ajornerpaamillu atornerluisunngorneranut angerlarsimaffeeruneranullu kinguneqarsinnaavoq.

Inuit innarluutillit qanigisaallu inuunerminnut tunngasumik aalajangiinerni tusarneqartut peqataatinneqartutullu misigissapput pisortaqaqfinnillu tatiginninnerulissallutik.

Sulianik ingerlatsinerit iluatsilluartut amerlanerugaangata sulianik ingerlatsisartoq suliaminik nuannarinninnerussaaq taamaalillutillu sulionnaartartut ikinnerulissallutik.

Assersuutissaalluartoq:

Kommune Kujallermi misiliummik aallartitsisimapput, tamatumani nunaqarfiit illut sullissiviini internetsikkut sullissisumut attaveqarsinnaallutik. Taamaalilluni innuttaasoq suliarmut imminut tunngasumik ingerlatsisussaq toqparlugu oqaloqatigisinnaavaa nunaqarfimmi sulisoq suliassamik ingerlatitseqqiisussaasoq oqaloqatigeqqaarnagu. Taamaalilluni suliaraq ingerlalerternerussaaq isumalluutinillu atuinikinnerusoqassalluni innuttaasullu ingerlateqqitaasa ilaat arajutsineqarnissaat pinngitsoortinneqartarluni.

NIELS SKIFTE: "ISUMAQARLUNGA IKIORNEQASSALLUNGA"

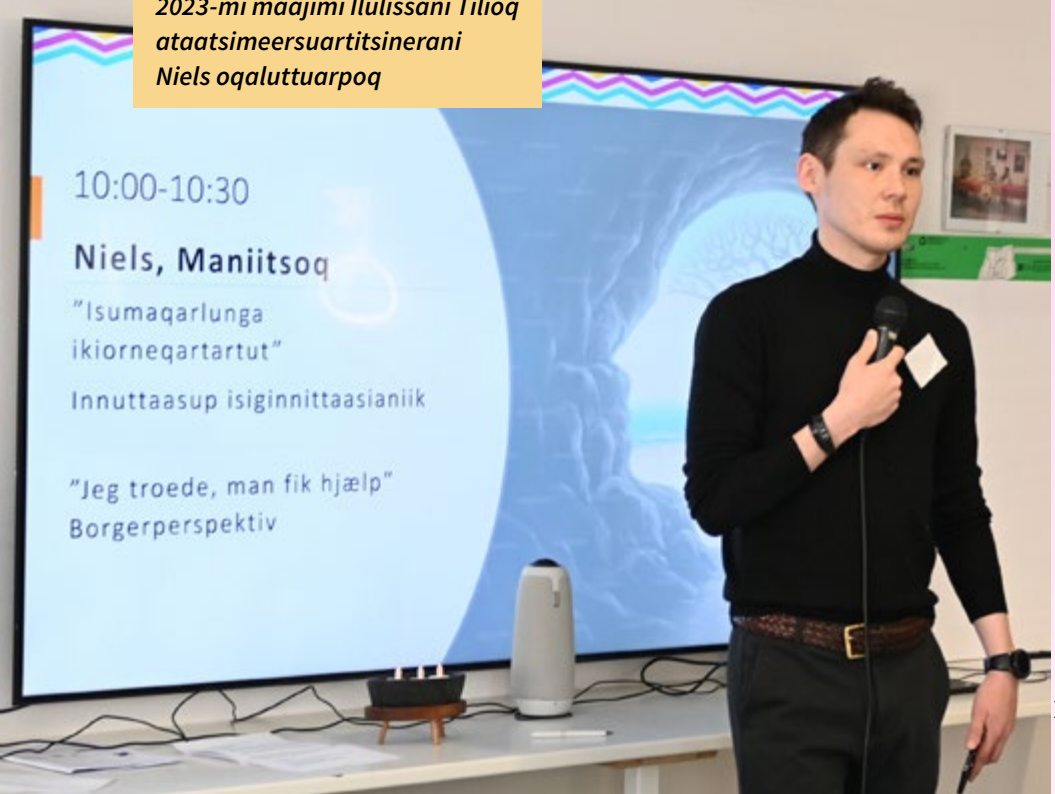
Niels Skifte, 16. maj 2023-mi ataatsimeersuarnermi oqalugiaat

Angut inuusuttoq nukittoq Maniitsumingaanneersoq, Nuummi ilinniartitsisutut ilinniarnermi aanaaroornermi kingorna oqaluttuarmat qullilisoqarpoq, kiinnat nikallungapput, ilaat tupaallappasipput kikkullu tamarmik tusarnaaramik inersuaq nipaappoq. Nielsip Tiliup ataatsimeersuartsinerani nammineq oqaluttuarpoq. Kilitinnarpoq, inuit innarluutillit atugaannik oqaluttuaq tupaallannartoq uani oqaluttuaraarput.

Unnuami inuuneq allanngoraangat

Unnuannakkut SANA-mukarpugut. Naluara susoqalernersoq, unnukkut SANA-mut iseratta, utaqqisarimmuq utaqqiartortippaatigut. Minutsini 45-ni utaqqivugut.

**2023-mi maajimi Ilulissani Tiliuq
ataatsimeersuartsinerani
Niels oqaluttuarpoq**

Utaqqinitsinni timiga sujumajunnaarpoq. Uppippunga. Silattuaqigama ledninginik ikkussivigitissimavunga. Ersinaqaaq tujorminaqaaq.

29-nik ukioqarpunga, aanaaroornermalu kingorna oqalunniarnikkut ajornartorsiu-teqalerpunga. Aallaqqaammut taamaallaat nipinik aniatitsisinnaavunga.

Ullut pingasut missaat SANA-mi peruluttut inaanniippunga. Danmarkimut Rigshospitalimut misissortikkartussasunga paasitinneqarpunga. Tassanngaannaq qqalussinnaanani pisussinnaanani tujorminaqaaq. Misigaanga toqulerlunga.

Kisimiillunga Rigshospitalimukassasunga paasitinneqarpunga. Arnaatiga ilaqquttakalu ilaasinnaangillat. Ulluni pingasuni kisimiillunga Rigshospitalimiippunga. Aallaqqaataani eqqaamasaatikka annikittuararsuupput. Nakorsat uannut oqaluttaruarput, ingerlaannaq puigortarpakka.

Taamatut aanaaroorersimatilluni kisimiilluni misigissutsit eqqarsaatit taartorujussusinnaapput.

Ilakka kingusiinnarujussuaq aatsaat tikipput. Anaanaga aapparalu Danmarkimut tikimmata toqqissiallappunga. Oqarfigaanga nakorsaminngaanniit paasitinneqarsimasut trænerneq ajoruma, imaasinnaasoq oqaluttarnera uteqqinnaviangitsoq, imaluunniit pisuttarnera uteqqinnaviangitsoq.

Oqaatsit immaqa nakorsaminngaanniit tusarnikuugaluarpakka, eqqaamangilakkali. Anaananninngaanniit tusaagakkit oqalunniarsarilerlungalu pisunniarsarisalerpunga. Piumassuseqalerpunga. Sivisoorujussuarmik siniffimminngaanniit aqqarniarsaraanga - 5 minutsiugaluarpat. Kisimiillunga nikuillunga iluatsippoq. "YES. Nikuissinnaangorpunga, tullia pisussinnaanngussaanga. Tullia oqalussinnaanngooqqissaanga." Anaanaga arnaatigalu eqqanniimmata nukissamik tunisipput assorujussuaq.

Meeqqanoortut atuakkat atuarniarsaraakka, sivisoorujussuarmik atuarniarsaartarpakka. Oqaaseqatigiit arriitsumik inissikkiartuarpuput. "YES, iluaq. Nuann."

Nunatsinnut uterneq

Rigshospitaliminngaanniit anigama nuummut uterpunga. Oqalussinnaanginnama allasinnaanangalu ilinniarnera unitsittariaqarpara.

Paasitinnearpunga Borgerservicemukassallunga. Borgerservicemukarpunga, imminut ilisaritinniarsarivunga. Mimik atortorujussuua. Borgerservicemi oqarput: "Nuummiuunnginnavit, Kommuneqarfik Sermersuuminngaanniinnginnavit maanngaanniit ikiorsinnaangilatsigit."

Maniitsumukaruit kommunemukassaait taakkua ikiorumaarpaatsit. Kalaallit Nunanni aporfik siulleg.

Angajoqqaamma ikiortorujussuaannga. Pisattakka Maniitsumut nassiuppaat. Maniitsumut tikikkatta kommunemukarpugut. Sullissisumik tunineqarpugut. Oqaluttuarpugut, imaluunniit ilakka oqaluttuarpugut. Ilisimatinnearpugullu lægerklæringimik pilaassasugut. "Okay, oqalussinnaangilanga pisussinnaangilanga iluamik, naammanginnami?" Rigshospitaliminngaanniit pappiaraatikka nassaraluarpakka, sullissisumullu takutillugit. Aatsaalli Maniitsup napparsimavminngaanniit pigunik ikiuisinnaapput. Aporfik aappaat.

Sullissisup taassumap allamut saaffigineqqaannga, aningaasat pisassasat pillugit. Angajoqqaanninngaanniit inoorusaarusunngilanga, kisianni taanna sullissisoq alla, aatsaat sapaatip akunneri pingasut qaangiuppata piffissaqarpoq.

Maniitsumi pillorissaasoqanngilaq. Timimik sungiusaasartoq oqaluunngilara. Sisimiunilu Pissassarfeqartoqarneranik paasisaqarnanga. Kammalaatikka ilakka ikiortigalugit nammineq piumassuseq atorlugu trænerarpunga.

Kommuneminngaanniit sianerfigitippunga: "Sapaatip akunneri marluk qaangiuppata aggersinnaaviit?" Iserama atsiugassannik tunivaanga. Sunaaffa atsiugassaaraannanguaq. Aneqqissaanga, sapaatip akunneri arlallit aamma qaangiuppata, aatsaat uterfigineqassaanga. Isumaqarlunga ikiorneqalaassallunga. Kisianni tusakkakka siulliit aakua: "Førtidspensionistinnngorit. Førtidspensionistimut qinnuteqarpit?" Førtidspensionistinnngorusunngilanga. Aaqqikkusuppunga. Oqaluttaleqqikkusuppunga. Pisussinnaanngoqqikkusuppunga. Førtidspension pensioniuvoq.

Ikiorserneqarneq Danmarkimiippoq

Pissutsit qatsukkakkit Danmarkimut nuuppugut. Ukiup affaa aanaartooreernerma kingorna Danmarkimut aapparalu nuuppugut. Marluinnaavugut. Ilaquttakka qimappakka.

Danmarkimi naluara qanoq iliussanerlunga. Kisimiippugut. Aalborgimi Tale & Hjerne-skadecenter googlekkit naninikuusatsinni ungasinngitsumut initaarpugut.

Sianerfigigakkit arnaq ataaseq oqaluuppara, oqarfigivaanga sapaatip akunnera qaangiuppat sianerniarluni. Sapaatip akunnera qaangiummat sianerpoq aperalunilu: "Ilisinnut isilaarsinnaavugut? Kommuneminngaanniit nassataqassaanga." Aggermata, soorlu timera kiisami aanaartoorninngaanniit tassunga tungaanut eqqissisinnaasoq. Skemamik nassarput: "Niels uani skemami pillorissaasussat, timimik sungiusaasussat, neuropsykologissat, logopeudissat, oqalunnermut ilinniartitsisoq, allaqqapput. Aningaasat aamma eqqarsaatigissanngilatit. Taamaammatt una nassarpara, kontanthjælpinngusaanga." "Førtidspensionistinnngorit?" "Naamik! Førtidspensionistinnngorinngilatit maani, sungiusarneqaruit oqalussinnaanngoqqissaqqaarputit, pisussinnaanngoqqissaqqaarputit."

Ukiuq ataasingajak Danmarkimiippoq. Danmarkimiiinninni siuaruarujussuarpunga. Piumassusera qaffappoq. Inoorusunna qaffappoq. Nukkarpunga. Kisianni soorunami sulii aliasunnarpoq, pisinnaasakka taamani massakkullu allaanerorujussuupput.

Qaammattit arfinillit Kalaallit Nunaanniinninni susoqanngilaq. Sapaatip akunnera Danmarkimiinninni susoqarpoq. Danmarkimi misigitinnearpunga: "suuvutit, aaqqissaait, ikiussavatsigit." Peqqissartorninni ajoraluartumik misigisimassakka tunngavigalugit kamassakka aliasuutikka takkupput. Tamanna arnaatinnut artornarpoq. Qimappugut. Taanna oqaloqatiginnittartumik aamma ilaneqaraluarpoq, kisianni oqimaappallaarami. Paasisinnaavara.

Kalaallit Nunaannut uterama isumaqarlunga oqinnerulaassasoq: Massakkut oqalussinnaavunga. Taamaangilaq, sulii unammillernartumik pivunga. Sulii oqarfigineqartarpunga: "Førtidspension, førtidspension". Massakkut førtidspensionistiuvoq. Yaay. Kisi-miinngilanga. Oqalussinnaanngoriartorpunga.

Inoqarporli oqalussinnaanngitsunik, taakku nipeqanngillat naammagittaalliorsinnaanngillat. Taakku pillugit maangarnissara oqaluttuarnissara akueraara. Qujanaq.

SULILERNISSAMUT IKAARSARFISSAT

Ilulissani inuit innarluutillit peqatigiiffiat Orpigaq Ilulissani isumasioqatigiissitsisoqarlunilu ataatsimeersuartaqarnerani ulluni sisamani uagutsinnik nerisaqartitsisuuvoq

Karina Filippinelu peqatigiiffimmit ISI-meersut piffissaq tamaat suliffigisamik saniatigut siulersuisutut suliaqartarput. Uani tappiitsunut isigiarsuttunullu iluaqutissat saqqummiuppaat.

Immikkoortoq 27 Suliaqarneq suliamillu ingerlatsineq

Ikaarsarfissanik aqqissuussinikut inuit innarluutillit sulilernissaanik pisariillisaanerussaaq. Aamma sulisitsisut isummanik pigiliutiinnakanik iperaanerannik kinguneqassaaq sulisitsisunullu erseqqissaa-taassalluni sulisunut naleqquttunik atugaqartitsinik atortorissaaruteqarnikkullu inuit innarluutillit suliffimmi nukittoqutaasinnaasut. Aaq-qissuussap atuutilersinneratigut Kalaallit Nunaat Naalagaaffit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaanni immikkoortoq 27-mik suliffeqarsinnaatitaanermut tunngasumik eqqortitsisinnaasaaq.

Inuit innarluutillit ikaarsarfissaqartinnerisigut innuttaasunut qanimut attaveqarfiusumik immikkullu tulluarsaaviusumik sulilernissamat aqutissaqartitsisoqassaaq. Ikaarsarfissanik aqqissuussinermi siunertaavoq suliffeqarfiit allallu inunnik innarluutilinnik atorfinitsitsinermut atatillugu iluanaarutissaqarnerunissaat. Ilaatigut iluanaarutissaq tassaasinnaavoq suliffeqarfik inummik innarluutilimmik atorfinitsitsippat naalagaaffimmii suliffeqarfimmut akissarsiatigut tapiissuteqarluni. Akissarsiatigut tapiissutit naammattumik annertussuseqassapput, isumaqatigiissummik tunngaveqassallutik suliffinnilu allanisulli pisortanit ikorsiissutisisarnissamat periarfissaqarfiussallutik. Piffissami siviisumi, soorlu ukiut 1-3 ingerlaneranni akissarsiatigut tapiissuteqartoqartassaaq pineqartup atorfinitsitaanera ataavannerusumik tunngaveqaqullugu. Suliffeqarfiup paasiar-tuaassavaa suliffeqarfik suliffimmilu avatangiisit qanoq peqataatitsiviunerullutillu naleqqussaaviunerusinnaanersut. Taamatuttaaq innarluuteqartoq iluatinnaatiminik takutisinnissamat periarfissaqassaaq, suliffeqarfillu atorfinitsitsinermut aningaasaleerujussuarnani tulluurtumik suliffissaqarnerasoq paasiumallugu misileraasinnaavoq. Ikaarsarfissanik aqqissuussinerup sungiusaaqqiinermit nikerartumilluunniit suliffeqartitsisarnermit allaanerussutigaa inunnt innarluutilinnorpiaq tulluarsagaammat. Pisortaqarfiit qulakkiissavaat suliffissarsiuussisartut atortorissarutinut inuullu innarluutillip suliffeqarfianik naleqqussaannerumut misilittagallit ikorfartuillutillu sungiusaasarnissaat.

Ikaarsarfissanik aaqqissuussinissamut atatillugu innersuussutit

- Naalakkersuisut inunnut innarluuteqartunut naleqqussakkamik ikaarsarfissanik aaqqissuussinissamut inatsisitigut aningaasatigullu sinaakkusiissapput.
- Najukkami Majoriaq innuttaasunik suliffeqarfinnillu piukkunnartunik attaveqatigiissitsi-suutinneqarsinnaavoq taakkualu attaveqatigiinnerannik misissuisartuutinneqarluni Majoriat suliassamik kivitsinissamut piginnaatitaanerulersillugit isumalluutissaqartinnerullugillu. Aamma allatut iliuuseqarnikkut nuna tamakkerlugu suliniuteqaqatigiinnik suliaqartuusin-naapput.
- Kommuni tamani inuit innarluutillit tamarmik naligiimmik periarfissaqarnissaat qulakkeerumallugu pisortanit aningaasalersorneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni ikaarsarfissanik aaqqissuussinissamut pissutissaalluartut

Inuit innarluutillit innarluuteqanngitsuninngarnit suliffimmik ilinniarfissarsiuminaatsitsinerusin-naapput. Taamaattumik innarluuteqartut ilinniakkaminnik naammassinneqqammersut suliffis-sarsiortillutik naammassisimasamittut nalunaarsukkaminni takutitassakinnerusinnaapput.

Suliffeqarfiit sulisussarsiornissamut siammasinnerusumik tunngavissaqalissapput nalinginnaasumillu atorfinitsitsinikkut aningaasatigut aarlerinartorsiulernatik tulluurtumik suliffissaqarnerisooq paasiniallugu misileraasinnaallutik.

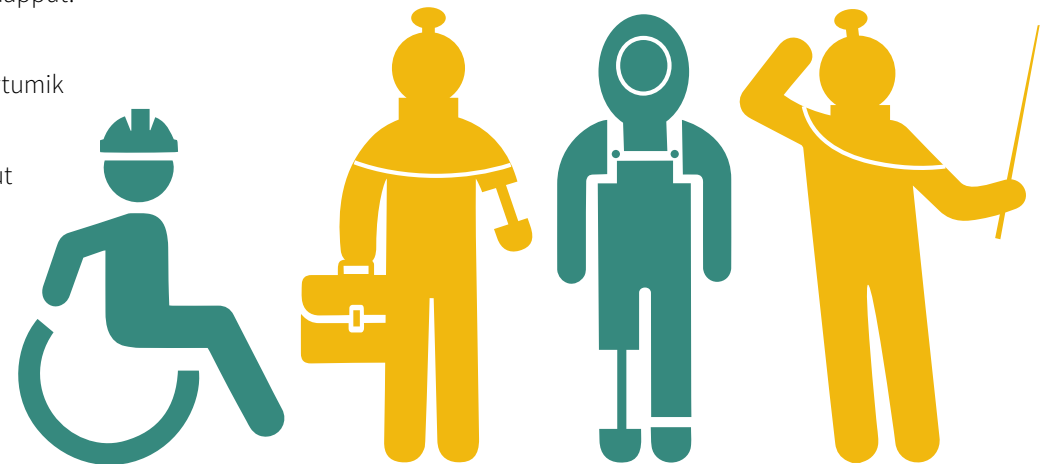
Suliffeqarfiit inunnik innarluutilinnik atorfinitsitaqarnermik misilittagaqarlualissapput siunissamilu innarluuteqartunik sulisoqarusunnerusassallutik.

Tiliup suliniutigisaani Suleqataavungami sulisitsisut inunnik innarluutilinnik atorfinitsiterusussinnaasut tulluurtumillu suliffissaqartitsinnaanngitsut oqaloqatigineqarput. Inuit innarluutillit suliffeqalernissaannik immikkut suliniuteqarnissamik qulakkeerinikkut tulluurtumik suliffissarsiuussinissamut ilinniartitsinissamullu iluaqutissaqassaaq atorfinitsitsinerlu sulisitsisumut atorfinitsitamullu iluatsilluassalluni.

Assersuutissaalluartut marluk

1) Nunavut-mi Canadamiittumi Nunavummi Disability Makinnasua-qtii Society (NDMS) assingusunik aningaasatigut iluanaarutissaqar-titsisarpoq suliffeqarfiit sulisussarsiorneri peqataatsiviuneroq-qullugit suliffeqarfiillu tamaasa assigiinngiaassuseqarneroqqullugit peqataatsiffiuneroqqullugillu .

2) Danmarkimi isbryderordningimik taaneqartumik aaqqissuussaqaq-poq, naalagaaffik innarluutilinnik ilinniakkaminnik naammassinneq-qammersunik ukiup ataatsip iluani akissarsiatigut tapiisarpoq. Inuit innarluutillit ilinniakkaminnik naammassinneqqammersut aaqqis-suussamik ingerlaannaq atuilersinnaapput taamaallutillu suliffis-saaleqqaaqartariaqassanatik. Isbryderordningen suliffeqarfinit minnertit – inunnik immikkut pisariaqartitalinnik atorfinitsitsiner-mik aarlerinaatilittut isiginnissimagaluurtunit – inunnik innarluutilin-nik sulisoqalernissamut immikkut iluaqutigineqarsimavoq.

PINNGORTITARSUARMÍ PISUTTUARFISSAT TIKIKKUMINARTUT

Immikkoortoq 9 *Tikikkuminassuseq*

Pinngortitarsuarmi pisuttuarfissat tikikkuminartuliaasut tamanillu ator-neqarsinnaasuunissaannik pingaartitsilluni ilusiligaasut iluaqutigalugit innarluutillit Kalaallit Nunaanni pinngortitarsuarmiissinnaapput pinngortitarsuarmiinnikkullu timikkut tarnikkullu ilorrisimaarsinnaallutik. Pisuttuarfissaliornermi taakkua tikikkuminartuunissaat atoruminartuunissaallu eqqarsaatigereertaraanni Kalaallit Nunaat Naalagaaffiit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaanni immikkoortumik 9-mik tikikkuminarsaanermut avatangiisinilu angalaarsinnaatitaanermut tunngasumik eqqortitsinnaassaaq.

Pinngortitarsuaq tikikkuminartuutikkumallugu inuit innarluutillit pinngortitarsuarmiinnissaminnut akornutigisartagaasa ilaannik paaasariaqarpugut. Akornutaasut tassaasinnaapput pisuffissaq maniilakuluttoq, majuartarfiit sivinganertalluunniit issiavinnik asakaasulinnik atuisunut pitsorluttunullu aneernissamik ajornaku-suulersitsisartut. Nunatsinni pinngortitarsuaq angallavikkumi-naatsuuvoq inunnut timikkut piginnaanikillisimasunut tikikkumi-naassinnaalluni, akornutaasunilli paaasoqarsinnaavoq inuit amerlanerusut pinngortitarsuarmi nuannisaarsinnaalersillugit. Aaqqiisutissaasut pisariunngitsut ilagaat illoqarfimmuq qanittunik pinngortitarsuarmi pisuttuarfissaliorneq, timikkut piginnaanikillisimasut aqquserngit angallaviusut qimallugit pinngortitarsuarmiissinnaalersillugit.

Pinngortitarsuarmi tikikkuminartunik pisuttuarfissaliornissamut atatillugu innersuussutit

- Naalakkersuisoq kommunalbestyrelsillu kommunini tamani pisuttuarfissaliornissamik suliniutinik aallarniissapput.
- Naalakkersuisoq pisuttuarfissaliornikkut inunnut innarluutilinnut pisariillisaanissamik tamanillu atorneqarsinnaasunngorlugit ilusiliisoqarnissaanik qulakkeerisoqarnissaanik akuersissapput.
- Pinngortitarsuarmik tikikkuminartunngortitsinermi ingjallorteqartarnissaq pingaaruteqarmat tapersersortip inunnik innarluutilinnik pinngortitarsuarmi angalaarneranni ingjalluisinnaanissaanik salliutitsisoqartariaqarpoq.

Pinngortitarsuup tikikkuminartuutinnissaanut pissutissaalluartut

Pinngortitarsuarmi aneerneq timimut tarnimullu ilorrisimaarnarsinnaavoq peqqissutsimullu iluaqutaasinnaalluni. Danske Handicaporganisationermi ilaasortanik misissuineq naapertorlugu apersorneqartut 65%-ii misigisarput aneerneq, soorlu pinngortitarsuarmi pisuttuarneq, timigissaatigisarlugulu peqqinnerulissutigisarlugulu, 81%-ii akipput pinngortitarsuarmiinnertik tarnikkut ilorrisimaarnerulissutigisarlugulu nuannaarnerulissutigisarlugulu.

Oqaaseq friluftsterapi (silami peqqissarneq) atugaagaluttuinnarpoq pinngortitarsuaq tarnikkut timikkullu peqqissutsitsinnut iluaqutaasaqimmat. Misissuinerit erserpoq pinngortitarsuarmiinneq peqqinnartuusoq, eqqaamasinnaassutsimut sunniuteqarluartartoq, nuannaarnerulersitsisartoq, nappaatinut akiuussutissaqarnerulersitsisartoq aamma uippakajaaqqajaanernik qasusooqqajaanernillu annikillisaasartoq.

Assersuutissaalluartoq

Ilulissani Kangiata Illorsuaniit nuna UNESCO-p allanngutsaaliugaa aqqusaarlugu sermersuarmut pisuttuarfissaliortoqarsimavoq. Taanna sananeqarsimavoq pinngortitarsuaq ukiut tamaasa pisuttuariarpassuarnut qajasuukkumallugu. Pisuttuarfiliornikkulli ajorluartumik inunnut innarluutilinnut tikikkuminartuunissaa eqqarsaatigineqarsimangilaq. Assakaasulimmik issiaveqarluni utimut saannissaq ajornakusoortarpoq ukiukkullu nivattoqarneq ajorluni. Ikittunnguanik suliniuteqarnikkut tamanillu atorneqarsinnaasuunissaat malillugu ilusiliinikkut pisuttuarfissaq tamanna tamanit, assakaasulinnik issiavilinnit, ilaqutariinnit meerartalinnit issiavinnik assakaasulinnik atuisunit takornarianillu utoqqaanerusunit pitsorluttunit atorneqarsinnaasunngussaaq.

#TAASINERITTUSINDTIT // #TITUSINDSTEMMER

Suliniut inuit innarluutillit pillugit angusaqarfiulluartussamik politikkeqarnissamik paquminartunillu qaangiinissamik qulakkeerutaasusaaq.

Tiliup ataatsimeersuartitsinerani Kalaallit Nunaanni inuit innarluutillit peqatigiiffii suliniut *#taasinerittusindtit/#titusindstemmer* aallartippaat.

Suliniuummi tamatumani inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa politikikkut oqallisaalernissaat anguniagaavoq. Suliniuteqarnikkut ukiuni qulikkeerutaani innarluuteqartuusunik ajattuillunilu immikkoortitsisoqarunnaasaaq. Suliniuummik aallarniisut isumaat naapertorlugit naammattumik innarluutilinnik pingaartitsisoqannginnera pissutigalugu politikerinut kimigiisernikkut tamanna iluatsissinnaavoq.

Suliniuteqarnikkut erseqqissarneqassaaq inuit innarluutillit pillugit politikki inunnut ikittuinnaangitsunut, amerlaqisunullu, tunngassuteqartoq. 10.000-iusunit erserpoq – 18% missaanniittut – Kalaallit Nunaanni inuppassuusut, taakkuuppullu arlaatigut innarluuteqarlutik inuusut aamma innuttaasut amerlanersaat piginnaasakillismanertik pissutigalugu unamminartorsiortunik ulluinnarnilu immikkoortitaanermik misigisartunik ilisarimasaaqartut.

Suliniuteqarnikkuttaaq innarluuteqarneq pillugu paqumigineqartartut qaangerniarneqassapput. Innarluuteqarneq Kalaallit Nunaanni inuit amerlanersaanit paqumigineqarpoq, aamma assigiinngisitsineq, pimmatiginnittarneq immikkoortitsisarnerlu inuiaqatigiinni annertuumik ajornartorsiutaapput. Taamaattumik *#taasinerittusindtit* atorlugu neriuutigineqarpoq nuna tamakkerlugu inuit innarluutillit taakkualu qanigisaat unammilligassaminnut tunngatillugu kisimiinnginnertik takusinnaalissagaat – taamaasillutik misigisaminnik oqaluttuarinissaamik eqqortumillu pineqarnissaminnik piunasaqaateqarnissamik sapiillissutigalugu. Inuiaqatigiit ima aqqissugaanngilaq, allatulli inuusinnaallutik. Inuit pisinnaatitaaffigisatik tunngaviulluinnartut naapertorlugit pineqarnissaminnik ilungersuutiginnittut kisitsisaatigineqanngitsut amerlasoorujussuorineqarput. Suliniuummi matumani tamanna paasiniaavigineqassaaq suliaqarfiullu tamatuma pisortaqaqfinni sammineqarnerunissaa politikikkullu suliniarfigineqarnerunissaa qulakkeerniarneqassaaq.

Suliniut taaguutit uku atorlugit Facebookimi nanineqarsinnaavoq: *#taasinerittusindtit / #titusindstemmer*

AVATAANI ISUMASSARSIORFIGISAT

Suliniut Danmarkimi suliniutigineqartoq *#enmillionstemmer* isumassarsiffigalugu aallartinneqarpoq. Danmarkimi suliniut iluaqutigalugu innarluuteqarnermik suliaqarfik politikikkut ukkatarineqalerpoq Danmarkimilu innarluutillit atugarissaarnerulernissaannut iluaqutaasunik siunnersuuteqartoqarluni. 2023-mi Tiliup Ilulissani isumasioqatigiissitsinerani *#taasinerittusindtit* saqqummiunneqarpoq.

NOTHING ABOUT US WITHOUT US:

Suliniut tamanna ingerlanneqassappat Kalaallit Nunaat inuiaqatigiit naligiiffiunissaannik peqataatitsiffiunissaannillu qulakkeeriniarluni sapinngisaq tamaat atorlugu iliuuseqartoqartariaqarpoq. Ingammik massakkut inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiisummik maleruaniarluni iliuusissanik pilersaarusiortoqartillugu. Naatsorsuutigineqarpoq politikerit inuit innarluutillit pillugit suliaqarfimmut atatillugu Kalaallit Nunaata nunarsuaq tamakkerlugu pisussaaffiunut inunnillu ataqqinnittumik isiginnittaatsimut naapertuuttumik angusaqarfiullartussamik pilersaarusiussasut. Pingaaruteqarpoq pineqartut tusarniaavigeqqaarlugit politikikkut aalajangiisoqartarnissaa – taamaattumillu Tiliup ukioq manna isumasioqatigiissitsinerani manna oqaasinnaarineqarpoq: Nothing about us without us.

PARASPORT (INUNNUT INNARLUUTILINNUT TIMERSORNEQ)

NüK håndbold Starz Danmarkimi Lykkeligartut

Immikkoortoq 30 Kulturi Sunngiffillu

Inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiisummi immikkoortoq 30 naapertorlugu inuit innarluutillit tamanut ammasunik sunngiffimmi sammisaqarsinnaataapput. Parasport inuit innarluutillit nuannersunik siunertaqarluartunillu sammisaqataasinnaanannut tararsorfigisinnaasaminnullu peqateqartarnissaannut qulakkeerutaavoq pingaarutilik. Taamaattumik inuit innarluutillit timersoqatigiiffeqalerpata Kalaallit Nunaat isumaqatigiisummi immikkoortumik 30-mik innarluutilitullu timersoqataaffeqarnissamut peqqissaqataaffeqarnissamullu periarfissaqartitsinissamik pisussaaffimmik eqqortitsisinnaassaaq.

Parasport tassaavoq inunnut innarluutilinnut immikkulluunniit pisariaqartitalinnut timersorneq. Inuit innarluutillit timersornissamut periarfissaqartinnerisigut allat naligalugit aalasarnissaat, peqateqartarnissaat soqutigisaminnullu aallussisarnissaat qulakkeerneqassaaq. Timersorneq aalanerlu timikkut tarnikkullu peqqissutsimut iluaqutaasarpoq. Inuit innarluutillit taakkuninga iluaquteqanngitsoortarsinnaapput naleqquttunik periarfissaqarnatillu iluaqutissaqannginnamik. Parasport nalinginnaasumik timigisarnerusinnaallunilu pikkorivissut ilaattut timersornerusinnaavoq. Parasportertartut peqatigiiffiiniittarput sungiusaasut timersornermilu konsulentit timersortartunik ataa-siakkaanik taakkua timersoqataasalernissaannut aaqqiissutissarsiortartut.

Parasportertartut peqatigiiffiik pilersitsinnissamut atatillugu inner-suussutit

- Naalakkersuisut Timersoqatigiit Kattuffiannut (GIF) aningaasanik immikkoortitsissasoq, taamaasilluni parasportertartunut peqatigiiffiliortoqarlunilu ukiumoortumik unammisitsisoqartarniassamat timersullaqqinnerpaanillu nunanut tamalaanut unammeqataajartortitsisarsinnaaniassamat.
- Timersortartumut ikiuutaasinnaasunik timersornermi siunnersortinik attaviliisoqassaaq, taamaasilluni inuk innarluutilik immikkullu pisariaqartitsisoq aaqqiissutinik eqqortunik nassaarsinnaaqqullugu parasportimullu imaluunniit timersoqatigiiffimmut nalinginnaasumut peqataasinnaaqqullugu.
- Parasport timersoqatigiiffinnut pioreersunut ilanngutitinniarneqassaaq inuit innarluutillit timersoriaatsini assigiinngitsuniittut timersoqatigiiffinnut nalinginnaasunut ilaasortaatinneqarlutik immaqalu sungiusaqataallutillu unammeqataasinnaallutik.

Parasportimik tapersersuinissamut pissutissaalluartut

Inuit innarluutillit innarluuteqanngittuningarnit kiserliornerusarput. Inuit innarluutillit kulturimut sunngiffimullu atatillugu neqeroorutaasunik atuisinnaanngikkaangamik avissaaqqasutut misigisarput. Sungiusaqataallutillu unammeqataasarnermikkut allanik peqateqartarsinnaapput toqqissisimallutillu ikinngutitaartorsinnaallutik.

Timersorneq aalalluarnarlu timikkut tarnikkullu peqqissutsimut sunniuteqangaartarput. Inuppassuit innarluutillit namminneq timersornissamut periarfissaqarnatillu kajumissuseqarneq ajorput. Parasportip atugaanera innuttaasunik peqqinnerulersitseqataasinnaavoq.

Assersuutissaalluartoq

Lykkeliga meeqqanik innarluutilinnik assammik arsaatsitsisartunut attaveqatigiiffiullunilu suleqatigiiffiivoq 2016-imi Danmarkimi assammik arsaattartumit Rikke Nielsenim it aallarnerneqartoq. Pilersinneqarneraniit ineriartorlunilu siammarsimavoq, ilaatigut Kalaallit Nunaannut angulluni 2018-imilu NÛK Håndbold Starz pilersinneqarlutik. Arsaattartoqatigiit Nuummi meeqqanut innarluutilinnut aalanissamut, ataatsimullu peqatigiinnissamut siunertamullu anginerusumut peqataanissamut inissaqartitsillunilu peqataanissamut periarfissiipput.

NÛK Håndboldimi siulittaasoq, Marie Louise Chemnitz Egede, tusagassiorfinnut nalunaarummi ima allappoq: *“Meeqqat tamarmik, eqqarsartaatsikkut timikkulluunniit innarluuteqaraluarpata timersornissamut timigissarnissamullu periarfissaqarnissaat pingaaruteqarpoq, allatulli ataatsimoornermut pisinnaatitaaffeqarput, soorlu assammik arsaannermi aamma taamatut misigisartut.”*

SANAARTORNERMI ATTAVEQAASERSUUTINILU TAMANIT ATORNEQARSINNAASUNIK ILUSILIINEQ

Immikkoortoq 20 *Inuttut nikerarsinnaaneq*

Pisortat sanaartugaasa attaveqaasersuutillu inunnit innarluutilinnit atorneqarsinnaasuutinneratigut inuit tamarmik angalasinnaatitaaput. Tamani atorneqarsinnaasunik ilusiliinikut Kalaallit Nunaat Naalagaaffiit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaanni immikkoortumik 20-mik, inuit innarluutillit sapinngisaminnik nammineerlutik angalasinnaanerannik eqqortitsissaaq.

Sorpasuit tamani atorneqarsinnaasunngorlugit ilusilerneqarsinnaaput, Tiliumilu arlaleriarluta annertuunik sanaartortoqartillugu aammataaq isumaginninnermik ilinniartitaanermillu suliaqarfinni aqqiissuteqarniartilluni tamani atorneqarsinnaasunik ilusiliisoqartarnissaa inner-suussutigisarsimavarput. Taamatut ilusiliineq ingammik sanaartornermi attaveqaasersuinermilu tigussaasuvoq. Suleriaatsip tamatuma atorneratigut neqeroorutit, sanaartukkat assartuutillu sapinngisamik amerlanerpaanit atorneqarsinnaasunngorlugit naleqqussarneqartarput. Taamaalilluni illumut majorallaffilioraanni timmisartoqarfimmiluunniit elevatorilioraanni silissusii sivingassusiilu il.il. ilaqutariinnut meerartalinnut barnvognilisartunut, utoqqarnut rollatorilinnut assakaasulinnillu issiavilinnut naleqquttuusariaqarput.

Sanaartornermi attaveqaasersuutinilu tamanit atorneqarsinnaasunik ilusiliinissamut atatillugu innersuussutit

- Naalakkersuisut attaveqaasersuinerit tamarmik tamanit atorneqarsinnaasunik ilusilerneqartarnissaat akuersissutigissagaat.
- Naalakkersuisut pisortat sanaartugaasa nutaat minnerpaamik 25%-iisa tamanit atorneqarsinnaasunik ilusilerneqartarnissaannik anguniagaqartoqarnissaa akuersissutigissagaat.
- Sanaartornermi attaveqaasersuinermilu innuttaasunik innarluutilinnik akuutitsisoqartassaaq, taakku tikikkuminassutsimut tunngasunik immikkut ilisimasaqartuummata.

Tamanit atorneqarsinnaasunik ilusiliilluni sanaartornissamut pissutissaalluartut

Tamanit atorneqarsinnaasunik ilusiliilluni sanaartorneq inuit amerlanerpaartaannut iluaqutaasarpoq. Taamaattumik inunnut innarluutilinnut pisariillisaa-nermut aningaasaliineq ilaatigut utoqqarnut ilaqutariinnullu meerartalinnut periarfissaqarluarnerulersitsinermit aningaasaliinerussaaq. Tassa tamanit atorneqarsinnaasunik ilusiliinikkut inuiaqatigiiniittut tamarmik iluaquserneqartarput aammattaarlu inunnik innarluutilinnik peqataatitsisoqartarluni.

Inuit amerlanersaat inuunermi annertunerusumik minnerusumilluunniit piginnaasamikkut killeqalertarput. Imaassinnaavoq niuikkut napisoortut utoqqaligamilluunniit pitsorlussisut. Taamaattumik tamanit atorneqarsinnaasunik ilusiliinermi inuit innarluuteqanngitsut innarluutilillu assigiinngisinnerneq ajorput, inunnulli tamanut inuuneq tamaat atuuttuartsunik aaqqiisutissarsisoqartarpoq.

Tamanit atorneqarsinnaasunik ilusiliineq nutaaliarluni aaqqiisutissarsiorfiu- sinnaalluarpoq naggataatigullu Kalaallit Nunaanni avammut nioqquteqataal- lersinnaalluni.

Assersuutissaalluartoq

Handicaporganisationernes Hus Danmarkimittuq tamanut atorneqarsinnaasunngor- lugu ilusilersugaavoq allaffeqarfiullunilu silarsuarmi iserfigiuminernerpaaq. Allaffeqar- fik inuit innarluutillit peqatigiiffiit arlalinnit allaffittut atorneqarpoq, ilaatigut Danske Handicaporganisationer aamma Sammenslutningen af Unge med Handicap atuisuul- lutik. Peqatigiiffiit marluk taakku assigiinngitsorpasuaarnik innarluutilinnik sulisoqar- lutillu ilaasortaqrput illorsuullu ilua aqqissugaalluarmat illorsuup iluani ikiorneqara- tik angalaarsinnaallutik. Assigiinngitsunik portussusilinnik saaffiginnittarfeqarpoq issia- vinnik assakaasulinnik atuisutaaq saaffiginnittarfimmiittunit ikiorneqarsinnaas- sammata, allaffeqarfiit tamarmik immikkut assigiinngitsunik qalipaateqarput naniumi- narneruniassammata, aamma nateq sinaakkutallu nalunaaqutsersugaapput tappiisut isigiarsuttullu illorsuup iluani angalaarsinnaaniassammata.

Tilioq 2018-imi Danmarkimi isumassarsiorluni angalanerup nalaani Handicaporganisationernes Husimik alakkaavoq

